

A HTMT HÍREI**Magyar agykutató irányításával oldották meg a memória egyik nagy talányát**

Rengeteg élmény ér minket nap mint nap, de ezeknek csak egy része rögzül a memóriánkban. Egészen eddig azonban az idegkutatók sem tudták, hogy milyen mechanizmus „jelöli meg” a megjegyzésre érdemes információkat. Buzsáki György, a New York-i Egyetem Idegtudományi Központjának Biggs-professzora, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja és munkatársai a Science folyóiratban publikálták legújabb felfedezéseiket, amelyek arra utalnak, hogy a Buzsáki által negyven éve felfedezett, úgynevezett „éleshullám-fodrozódások” (az idegsejtek rendkívül gyors ütemű szinkronizált tüzelése) emelnek ki bizonyos élményeket, amelyek aztán az alvás során újból lejátszódnak, és így rögzülnek. Buzsáki György interjúnkban elmondta, hogy bár a kísérletet egereken végezték, éles hullámokat az emberi agysejtek is produkálnak, így teljesen biztos, hogy az emberben is ez a rögzítendő élmények kiválasztásának módja...” MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A látás helyreállítása optogenetikai módszerekkel – Roska Botond külső tag székfoglaló előadása

Roska Botond külső tag 2024. március 12-én megtartotta akadémiai székfoglalóját. Az előadásról szóló, képgalériával és videóval bővített összefoglaló. [...] Székfoglaló előadásában részletesen ismertette a retina sejtípusainak és idegsejthálózatának morfológiai, genetikai és elektrofiziológiai vonatkozásait és az emberi szembetegségek retinális sejtípusokkal kapcsolatos sajátosságait. Funkcionális humán retinaorganoidok nagy mennyiségű előállítására révén megnyílt a lehetőség a retina-génterápia optimalizálására...” MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Kötet: Gagyi József: Villamos és közössége. Villamosítás, modernizáció

A Kriterion Kiadó és az Erdélyi Múzeum Egyesület kiadásában jelent meg Kolozsváron Gagyi József: Villamos és közössége. Villamosítás, modernizáció: történet a Nyárádmentén (1945-1989) című könyve a Kisebbségkutató Intézet kutatási programjának támogatásával. A jobbágyfalvi Sztrátya Domokos, a Nyárád felső folyásának vidékén egykor közismert villamos jóval több volt adatközlőnél. Túl azon, hogy maga és közössége életére reflektált, a kortársak a falvak, a korszak kíváncsi megfigyelője is volt. Személyében egyfelől egy jobbágyfalvi gazdaemberrel, másfelől egy állami alkalmazottal, ezeken túl meg egy „áruhás” társadalomkutatóval találkozhatunk. A könyv bevezetője és tartalomjegyzéke itt olvasható...” Forrás: HUNREN.hu: [teljes cikk >](#)

Eseménybeszámoló: Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban VI. konferencia

2024. április 11-12-én az Erdélyi Múzeum-Egyesület Jakó Zsigmond Kutatóintézete és a HUN-REN BTK Történettudományi Intézete hatodik alkalommal szervezte meg a Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban című konferenciát. A konferencia a MTA HTMKNP "Források és adattárak Erdély középkori és kora újkori történetéhez" című alprogram támogatásával valósult meg. [...] A konferenciát Bogdándi Zsolt, a Jakó Zsigmond Kutatóintézet igazgatója nyitotta meg...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

A BBTE Hungarológia Doktori Iskola hallgatóinak éves konferenciája

A Hungarológia Doktori Iskola hallgatóinak éves konferenciájára kerül sor a KAB Irodalomtudományi szakbizottsága társszervezésében. Az eseményre 2024. április 19-én 08:30-tól kerül sor. [...] A konferencia végén sor kerül a szakmai díjak kiosztására, valamint az előző konferencia kötetének átadására...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Artes Liberales - Időpontváltás: Az ultraibolya sugárzások hatásai a szervezetre

Az eredetileg meghirdetett dátum helyett 2024. április 23-án, kedden délután 5 órától kerül sor a KAB Artes Liberales sorozatában Virág Piroska, a Kolozsvári Onkológiai Intézet biológusa, 1-es fokozatú főkutatója előadására: Az ultraibolya sugárzások hatásai a szervezetre: középút a nélkülözhetetlen és a káros között...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Csonka Ernő kiállítása nyílt Alsóőrben

Csonka Ernő festőművész hagyatékából nyílt állandó kiállítás az alsóőri Öreg iskolában. A szombathelyi művész több éves kapcsolatot ápolt a Magyar Média és Információs Központtal (UMIZ), voltak kiállításai Alsó- és Felsőőrben is. [...] A Csonka Ernő művészeti tevékenységét megőrizni kívánó kiállítás megnyitóján Kelemen László intézményvezető köszöntő szavait követően Torjay Valter művészettörténész méltatta a nemrég elhunyt festőt. [...] Az eseményen mutatták be a „Csonka Ernő- az öreg akác” című emlékkötetet is, mely a szombathelyi székhelyű Szülőföld kiadó és az alsóőri UMIZ együttműködésének köszönhetően két nyelven, magyarul és németül jelenhetett meg...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Jól fogadott újdonságok a rádióban

Kedden tartotta soros ülését a Szlovén RTV Magyar Nemzeti Közösség Rádió- és Tévéműsorai Programbizottsága. Napirenden a Muravidéki Magyar Rádió program- és gyártási tervének módosítása, a Szlovén RTV programtervezetének megvitatása, valamint a nézők és a hallgatók biztosának tavalyi évi beszámolója szerepelt. [...] A már február 1-jétől hallgatható megújított és újdonságként bevezetett adásokat Pisnjak Atilla, az MMR felelős szerkesztője ismertette. A változtatás során egy adás megszűnt, több pedig rövidebbé vált, szűkebb, konkrétabb témákra bontva...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: A Muravidéki Pedagógusok Egyesületének közgyűlése

A Muravidéki Pedagógusok Egyesülete (MPE) hétfői közgyűlésén a tagok Orban Dušantól, az MMÖNK elnökétől tájékoztatást kaptak a korai fejlesztési tevékenység elindításáról a radamosi Lehetőségek Házában. [...] További tevékenység lehet a tehetséggondozás is. [...] Az elmúlt mintegy három hétben a kétnyelvű óvodákat látogató gyerekek legidősebb korosztályában szűrést végeztek magyarországi szakemberek bevonásával. A szűrésbe bekapcsolt 140 gyerek közül mintegy hatvan gyereket javasoltak további szűrésre. [...] Köztudott, hogy a Muravidék szakemberhiányban szenved, a korai fejlesztés területére sincs (magyarul és szlovénul beszélő) szakembercsoport...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötetbemutató: Medvék bolygója

Április 10-én a Lendvai Könyvtárban mutatta be a „Medvék bolygója” című 2022-ben megjelent első kötetét Kiss Dávid Makói Medáliák-díjas, Móríc Zsigmond-ösztöndíjas költő, a Fiala Írók Szövetségének tagja. A kötet sokrétű címe a „Tusnád” vers zárósora. A költeményt a medvék lakott területen való megjelenéséről szóló hír inspirálta. Ugyan az alkotás metaforikus, utal a Majmok bolygója című utópisztikus regényre, melyet valamilyen szinten adaptál a Kárpát-medencére és az itt élő népekre. Az irodalmi mű egy komfortzónából kimozdító óriási élményanyag, melyet filmszerű elbeszélésmód jellemez...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Kapcán József Attila emléke előtt tisztelegtek

József Attila születésnapja alkalmából a kapcai József Attila Művelődési Egyesület és a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet a „Dobronak, szívem mélyén hordalak” című műsorral tisztelt meg a költő emléke előtt...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Politikum: Több mint 3000 támogatói aláírás a HMDK jelöltpárosának

Szardán délelőtt Jankovics Róbert és Matijević Olivér, a HMDK képviselőjelöltjei átadták a parlamenti választásokon való induláshoz szükséges támogatói aláírások többszörösét. [...] A Képes újság munkatársa Jankovics Róberttel, a horvát szabor magyar képviselőjelöltjével beszélgetett az április 17-ei parlamenti választásról, a 2020-as voksolás óta eltelt eredményekről a horvátországi magyar közösség szemszögéből...” Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Nem tudnak drogtesztet végezni az iskolák

Az iskolák nagy része jelenleg nem rendelkezik a drogtesztek elvégzéséhez szükséges infrastruktúrával, jelentette ki Ligia Deca oktatási miniszter. A közszolgálati televíziónak nyilatkozva a tárcavezető szardán elmondta, hogy egy megfizethető országos tesztelési programra van szükség. A tisztviselő hangsúlyozta, hogy a kábítószer elleni küzdelem hosszú, erőfeszítésekkel járó és

többszereplős folyamat. [...] Egyre durvul az erőszak a romániai iskolákban – kongatta meg a vészharangot Renate Weber ombudsman, akinek gyereket felgyújtó diákokról is van tudomása...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Veszített Románia az SZNT polgári kezdeményezése ügyében

A napokban kezdett el terjedni a hír több román hírportálon, hogy Románia februárban elvesztette az Európai Unió Bíróságához benyújtott fellebbezését, amelyben azt kifogásolták, hogy 2021 novemberében pert veszített az Európai Bizottsággal szemben a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) által benyújtott nemzeti régiókról indított európai polgári kezdeményezés ügyében. Azt a tényt, hogy a vesztes per után a román állam a fellebbezést is elvesztette, több román hírportál tendenciózus körítéssel magyarelles hangnemben tálalta. [...] Teljesen valótlan és alaptalan módon azt emelték ki, hogy Románia akár területeket is elveszíthet, ha az európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételét adott esetben az Európai Parlament elfogadja. [...] Az SZNT kezdeményezése, amely a régiók nemzeti, kulturális sajátosságainak figyelembevételét kéri a kohéziós források elosztásánál, nyilván nem megy szembe az uniós alapértékekkel...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Gabriel N. Toggenburg, kisebbségi jogi szakértő

Az EU igencsak hangos, amikor az LGBT-közösségek veszélybe kerülnek, de hallgat, amikor például a katalánok a függetlenségért harcolnak. Nem kétszínű ez a megközelítés? A szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni védelem a foglalkoztatás területén erős, de más területeken nem. Amikor pedig a nyelvi alapú vagy a nemzeti kisebbséghez való tartozáson alapuló megkülönböztetés elleni küzdelemről van szó, akkor az EU-nak még csak jogalkotási hatásköre sincs arra, hogy védelmet nyújtson. Ezért indokolatlan, mondhatni igazságtalan az EU passzivitását bizonyos kérdésekben érdektelenségként vagy tájékozatlanságként értelmezni. [...] Őszintén, miért hagyja az EB teljesen figyelmen kívül a Minority SafePacket? Számomra három releváns okra vezethető vissza ez az elutasítás...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A kultúrára csak akkor figyelünk, amikor elzárják a pénzesapokat

Az átláthatóság, a vitakultúra és az önreflexió, illetve a tudatos stratégia hiányzik leginkább a romániai magyar kulturális életből, hangzott el kedd este a Transtelex Dialógon. A kolozsvári Planetáriumban megszervezett beszélgető esten Plainer Zsuzsa kulturális antropológust, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató intézet munkatársát és Gáspárik Attila egyetemi tanárt, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oktatóját Vig Emese, a Transtelex vezető szerkesztője kérdezte. [...] Plainer Zsuzsa szerint elsősorban a kultúra társadalmi szempontjait hanyagoljuk el, érdemes lenne megvizsgálni, hogy hogyan alakul ki a kulturális elit. [...] Gáspárik Attila elsősorban a művészet-, és kultúrakritika hiányát tartja problémának...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Vállalja döntését az Iskola Alapítvány irodalmi pályázatának elbírálására felkért kuratórium

A pályázóknak körülbelül a fele volt nő az Iskola Alapítvány negyven év feletti romániai magyar alkotók számára meghirdetett irodalmi pályázatán, közölte a szakmai kuratórium. Az egy évre szóló alkotói ösztöndíj nyertesei között egyetlen nő sem került fel a támogatottak listájára, 123 pályázatból kiválasztottak 7 nyertest. Mind férfiak. [...] A támogatottak listájára azért nem került fel közülük egyik sem, „mert így jött ki a matek”, a pályázókat pedig szakmai szempontok szerint, leadott munkatervük és korábbi irodalmi aktivitásuk alapján értékelték, áll a Transtelexnek küldött válaszban...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszámoló: XVI. kreativitási vetélkedő

Hét megye (Fehér, Bihar, Brassó, Kovászna, Hargita, Maros és Szatmár) diákjainak népes seregét ösztönözte egyéni vagy csoportos alkotásra, tehetségének bemutatására az elmúlt hét végén a Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyházmegye XVI. kreativitási vetélkedője Marosvásárhelyen. A főszervező, a vetélkedő megálmodója, Tamási Zsolt József az MTA külső köztestületének tagja, az évek óta kialakult csapatával, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum aligazgatójaként koordinálta a Pro Vita Cristiana Alapítvánnyal együtt az idei kreativitási vetélkedőt. [...] Elmondása szerint a több mint ezer résztvevő közül mintegy 400-an a passzív kategóriákban (rajz, dombormű, körplasztika, fotó, naptár, plakát, rövidfilm), nagyjából 600 gyerek lépett fel a soron következő aktív kategóriákban...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Négyen jutottak a Hevesy György Kémiaverseny Kárpát-medencei döntőjébe

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) és a Magyar Természettudományi Társulat közösen szervezte a Hevesy György Kárpát-medencei Kémiaverseny erdélyi döntőjét április 13-án a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban. A kémiaverseny helyi szakaszán Erdély kilenc megyéjéből összesen 253, a megyei fordulón 144 diák vett részt, közülük a legjobb 21 vett részt az országos döntőn. [...] A legjobb eredményeket elérő, kategóriánként két diák továbbjut a verseny Kárpát-medencei döntőjére, amelyet a Magyar Természettudományi Társulat szervez meg Egerben, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen május 25-én...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Nem az MI veszi el a munkánkat, hanem az a kolléga, aki tudja használni

„A ChatGPT-re úgy kell gondolni, mint a sarokban álló balfék haverra. Zseni, de csak akkor, ha jól adjuk neki a feladatot” – magyarázza Balázs Aaron munkáját mesterséges intelligenciára alapozó vállalkozó. Mondja ezt április 11-én, a Szintlépés öt promptban: mesterséges intelligencia a médiatartalmak gyártásában című előadásán a BBTE Újságírás és Digitális Média, valamint a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének meghívásában. [...] A jó kontextus plusz a világos feladat meghatározás egyenlő a hatékony prompttal...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Hamarosan Erdélyben is emlékké „olvadhat” a nagy hó

Jelenleg egy hónapon át van természetes hó Brassópojánán, de tíz év alatt az is eltűnhet – figyelmeztetnek turisztikai szakemberek, akik szerint Európa számos síparadicsomához hasonlóan Erdélyben is meg vannak számlálva a hegyvidéki idegenforgalom időjárásfüggő szolgáltatásainak napjai. Miközben világszerte számos próbálkozás történik az egyre kevesebb hó kihasználására, ezáltal pedig a sípályák megmentésére, nálunk inkább aquaparképítést és „Drakula-uralmat” ajánlanak a turizmusban. [...] A Nature Climate Change tudományos folyóirat tavalyi jelentése szerint az Európában vizsgált 2234 síterep 53 százalékánál „nagyon magas a hó ellátás hiány kockázata...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Az Erdélyi Fejedelemség kincseit mutatja be a Csíki Székely Múzeum legújabb tárlata

Erdély fejedelemségkori történetét mutatja be a reprezentáció tematikáján keresztül a Csíki Székely Múzeum kedden megnyitott, legújabb tárlata. A kiállításon korabeli pénzek ábrázolásaiból kiindulva több száz veret mellett különböző díszfegyverek, buzogányok és kiemelkedő értéket képviselő ötvöstárgyak is megjelennek. A Fejedelmek aranya. Uralkodói reprezentáció Erdélyben címet viselő kiállítás valóságos kincsek tárháza, amelyhez hasonlóan korábban nem láthatott az erdélyi közönség. [...] A kiállítást Hammerstein Judit, Magyar Nemzeti Múzeum általános főigazgató helyettese nyitotta meg, majd a tárlat kurátora, Tóth Csaba tartott tárlatvezetést az érdeklődők számára...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kiállítás Márton Áron püspök személyi hagyatékából

Isten szolgája Márton Áront 1924. július 6-án, a gyulafehérvári székesegyházban szentelte pappá Mailáth Gusztáv Károly püspök. Az esemény közelgő 100. évfordulója tiszteletére nyílt meg április 11-én a kolozsvári Szent Mihály plébánia Szentegyház utcai Ars sacra egyházművészeti galériájában az a kiállítás, amelyet az elmúlt négy év folyamán a főegyházmegye nyolc településén mutattak be és most Kolozsvárra is eljutott. A tárlat kifejezetten a Márton Áron személyi hagyatékában fellelhető és a szűkebb értelemben vett történetkutatásból kirekedt lelki csokrok szemléletesebb darabjait tárja a látogatók elé. [...] A megnyitó folytatásában Bernád Rita-Magdolna, a gyulafehérvári érseki és főkáptalani levéltár igazgatója és fő levéltárosa tartott átfogó előadást...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

31. Tudományos Diákköri Konferencia Marosvásárhelyen

Április 24-27. között szervezi meg a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) a Kultúrpalotában a 31. Tudományos Diákköri Konferenciát (TDK), amely megkapta az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia címet is. Az áprilisi tudományos jellegű rendezvényen 270 dolgozatot fognak bemutatni a hallgatók általános orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti témakörökben. Czink Gergő, az MMDSZ elnöke elmondta, [...] kiemelendő, hogy az utóbbi évek rekordjának számít a dolgozatok száma. A diákok bemutatóit a szervezők 24 különböző szekcióba osztják be. [...] A műhelymunkákon túl lesznek előadások, amelyek bárki számára elérhetőek. Az idén 12 előadás lesz, az előadók sorában ott van Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke is...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

68 országból neveztek be a Grafikai Biennáléra

Világszinten jegyzik a Székelyföldi Grafikai Biennálét, amelynek idei, nyolcadik kiadására minden eddigénél több alkotó jelentkezett. A kilenches pályázati időtartam alatt 926 művész küldte el 2046 pályaművét a világ 68 országból. A nyolcadik Székelyföldi Grafikai Biennálé zsűrijét a szakma nemzetközileg elismert képviselői alkotják: [...] A nemzetközi zsűri a biennálé törzsanyagába 350 művet válogatott be. [...] Az idei Grafikai Biennálé az alkotások javasolt témájaként a társadalmi, politikai, természeti egyensúly fontosságára, illetve az egyensúly hiányának problémájára fókuszál. [...] A Grafikai Biennálé megnyitóját idén október elején tartják a sepsiszentgyörgyi Erdélyi Művészeti Központban és Csíkszeredában a Csíki Székely Múzeumban...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kritika: Az EMKE díjaival kapcsolatban számos aggály merül fel

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) díjaival kapcsolatban számos aggály merült fel suttagó kritika formájában az elmúlt években. Érdemes azonban hangosan kimondani ezeket, és érdemes elgondolkodni az egyesület működésén, a díjazási

folyamat átláthatóságán. Az intézmény hitelességét és tekintélyét veszélyezteti az állandó maszatolás. [...] Az éves közgyűlésen is világosan kirajzolódott a probléma. [...] 2023-ban az EMKE-díjak osztogatásakor egy olyan személynek is jutott a kitüntetésből, aki együttműködött a Securitatéval. [...] Idén az EMKE elnökének, Széman Péternek a lányát, Tamás Csillát is kitüntették, és nem ő az egyetlen a családban, aki EMKE-díjjal büszkélkedhet [...] Arról, hogy az elmúlt években a teljes erdélyi közművelődést hálózatként működtető EMKE hogyan silányult el fokozatosan, és vált egy vidéki kultúrházhoz hasonlatossá, amelyet családi vállalkozásként kezelnek, sokat hallottam beszélgetni a közművelődési munkához értő embereket...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Vezetői szintű szlovák-magyar vasúti találkozót tartottak Pozsonyban

Cél: a felvidéki magyarok és az anyaország közötti vasúti kapcsolat erősítése, a két ország közötti vasúti közlekedés fejlesztése – Pozsonyban folytatott egymással tárgyalásokat Pafféri Zoltán, a MÁV Zrt. vezérigazgatója, a MÁV-VOLÁN-csoport vezetője és szlovák kollégája, Alexander Sako, a ŽSR vezérigazgatója. A meglévő vasúti kapcsolatok megerősítése és újabb kötőpályás határátmenetek megvalósítása, illetve helyreállítása – ez a felállított munkacsoport legfontosabb feladata. A célunk kettős: egyszerre szeretnénk biztosítani a határ menti vasúti kapcsolatok fejlődését...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Politikum: Átalakul a szlovákiai magyar politika

Az elnökválasztás szokatlan és korábban még nem látott helyzetet idézett elő a szlovákiai magyar politikában: a Magyar Szövetség nyíltan állást foglalt Peter Pellegrini, a Hlas elnöke mellett. A rendszerváltás óta először fordult elő, hogy a párt egy választáson azonos platformra került több nacionalista erővel, köztük Robert Ficóval és az SNS-szel is. [...] Miután a Magyar Szövetség beállt Pellegrini mögé, több párt is bejelentkezne a Nyugat-párti szlovákiai magyar szavazókért. [...] Forró Krisztián és a Magyar Szövetség elnöksége „jó lóra” tett Pellegrini támogatásával, így a győztes oldalra kerültek. Peter Pellegrini tarolt a felvidéki magyarok és a Dél-Szlovákiában élők körében is. De azóta viszont megnyerte a választásokat. Jöttek a szelfik, ölelkezések, köszönetnyilvánítások és gratulációk, így egyre kíváncsibbak vagyunk, hogy pontosan miben is egyeztek meg a Beneš-dekrétumokkal kapcsolatban Forróék...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Podcast: Már nem a Csallóköz az ország éléskamrája

A Környezetvédelmi Politika Intézete szerint a csallóközi régió a leginkább veszélyeztetett a szárazság miatt. [...] És ennek nem csak a mezőgazdasági termelés, de az élelmiszerek áralakítása is megissza a levét. A részletekről Csicsai Péter növényorvossal beszélgetett Kálmán Norbert a Pátria rádió Reggeli című műsorában...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

A Szép Magyar Beszéd országos fordulója Kassán

Idén is a kassai Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola rendezte meg a Szép Magyar Beszéd verseny országos fordulóját. A verseny főszervezője Ádám Anikó, magyar nyelv és etika szakos tanárnő volt. Április 11-én, a magyar költészet napján és Márai Sándor születésének 124. évfordulóján 54 versenyző gyűlt össze a Márai tornateremben, ahol a verseny ünnepélyes megnyitóját tartották...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A szlovákiai magyarok kulturális fogyasztásáról szól a Bagoly mondja tudományos podcast legújabb adása

Mit jelent a kultúrafogyasztás, van-e különbség a szlovákok és a szlovákiai magyarok kultúrafogyasztási szokásaiban és milyen különbséget jelent az, hogy online vagy offline találkozunk a kultúrával. Mindezt Mrva Marianna szociológustól tudhatjuk meg, aki a Fórum Kisebbségkutató Intézetben végzett kutatásairól beszél a Bagoly mondja legújabb adásában...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Vitaest: A kollektív bűnösség mellett a nemzetállamok kényszeres homogenizálása volt a fő téma

Az 1946–1948. évi lakosságcsere a magyar–szlovák kapcsolatok történetében címmel került sor múlt héten egy vitaestre Komáromban, melyen két neves szlovákiai történész, Štefan Šutaj, a Kassai Šafárik Egyetem tanára és Szarka László, a Selye János Egyetem tanára vettek részt. A beszélgetés főszervezője a Szlovákiai Magyar Fialok Tudományos és Kulturális Társulása (TéKa) volt. [...] Štefan Šutaj lakosságcsereéről szóló legújabb könyve, melyet lányával, a politológus Jana Šutajovával együtt írt, 2022-ben jelent meg. A teljes monográfia letölthető. [...] Szarka úgy véli, a gazdasági jellegű, anyagi kárpótlás nem reális, de ez nem zárja ki

egy a cseh-német megbékélési nyilatkozathoz hasonló, gesztusértékű deklaráció kibocsátását, amely legalább politikai szinten lezárhatná az ügyet...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Beiratkozási körkép: Tardoskedd, Érsekújvár, Komárom

Az érsekújvári járásbeli nagyközségben már a 2004/2005-ös tanévtől rendszeres iskolával barátkozó készségfejlesztő foglalkozásokat tartanak a leendő elsősöknek. Az idei beíratásokat követően látogattunk el a magyar oktatási intézménybe. [...] Múlt hét elején csaknem ötven, ösztől iskolaköteles gyermek számára választották a szülők a Czuczor Gergely Alapiskolát. [...] Számos településen a múlt héten tartották a tanköteles tanulók számára a beiratkozásokat az általános iskola első évfolyamába, köztük Komáromban...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Háború dúl a Csallóközben – Új hangoskönyv a Pátrián

Pavol Rankov A kis dunai háború című művét Culka Ottó olvassa és rendezi is egyben. A fordító Vályi Horváth Erika. A könyv alcíme A somorjai szent mészáros, és egyéb történetek a kis dunai háború idejéből. A regény Dél-Szlovákiában játszódik, egy fiktív háborús regény, nem olyan, mint ami a szomszédunkban zajlik. Itt magyarok, szlovákok és romák harcolnak egymással, ez Rankov víziója arról, hogyan nézhetne ki a valóságban a dunai háború. [...] Culka Ottóval, hangoskönyv előadójával Molnár Norbert beszélgetett a Nappaliban...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Helytörténeti előadás a Rudnyánszky család történetéről a lévai Reviczky Házban

Április 16-án a lévai Reviczky Házban került sor a Reviczky Társulás berkein belül működő Léva és vidéke helytörténeti szakosztály immár 123. helytörténeti előadására, melyen Bars vármegye egyik neves családjának, a Rudnyánszky családnak a története került bemutatásra. Az előadó, a téma kutatója és nagy ismerője Barsendréd fáradhatatlan és lelkes helytörténésze, Luky János volt. [...] Többek között megtudhattuk, hogy a Rudnyánszky család a Divék nemzetségből és a Rudnay családdal közös törzsből származik. A Divék nemzetség ősi birtoka a Privigye melletti Jókúton volt, a család felvette a Jókúthy nevet...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Ösztöndíj a vajdasági magyar fogyatékkal élőknek

A Magyar Paralimpiai Bizottság szándéka a Vajdasági Magyar Szövetséggel és a Magyar Nemzeti Tanáccsal karöltve a fogyatékkal élő vajdaságiak összefogása, és egy ösztöndíjrendszer kidolgozása. [...] Az elvi megegyezés szerint a bizottság és a Magyar Nemzeti Tanács olyan alkalmakat hoznak létre, amelyeket megismertetik a fogyatékkal élőket a sportolási lehetőségekkel...” Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Ninkov Kovacsev Olga, művészettörténész

Ninkov Kovacsev Olga művészettörténésszel, a Szabadkai Városi Múzeum muzeológusával, az MTA külső köztestületi tagjával a szabadkai Blaha Lujza cukrászdában ültünk le. Beszélgetésünk apropója az volt, hogy Olga kiemelkedő művészettörténészi, műkritikusi, kurátori tevékenysége elismeréseként nemrég Németh Lajos-díjban részesült. [...] A díjnak azért is örülök, mert ráirányítja a figyelmet a művészettörténészi munkára is. Szabadka város első okleveles művészettörténésze Duranci Béla volt, Zentán pedig én voltam az ottani múzeumnak az első okleveles művészettörténésze. A művészettörténész például sokat tud tenni azért, hogy a műemlékeinket védelem alá helyezték, megőrizték, megismerjék az emberek, és megbecsülik. Vagy akár a régi művésztelepeink gyűjteményeinek a feldolgozása és bemutatása is ilyen szakterületet kíván. [...] Örülök, hogy a díjam kapcsán a múzeum programjairól is beszélhetek...” Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Bemutatták a Közép-bácskai mozaik című kötetet

Közép-bácskai mozaik címmel jelent meg a Kiss Lajos Néprajzi Társaság legújabb kötete. A 2022-2023 közötti Közép-Bácskával kapcsolatos konferenciák előadásainak válogatott írásait tartalmazza. A kishegyesi Petőfi Sándor Községi és Magyar Művelődési Központban tartották a kötet bemutatóját. A többi között a Ferenc-csatorna jelentőségével, a hegyesi Botka Mihály plébános hagyatékával, a szenttamási szent kereszttel, a bajsai evangélikus gyülekezetekkel, a bácsfeketehelyi református templommal, a kishegyesi zsidók történetével is foglalkoznak a kötet írásai. [...] A Közép-bácskai mozaik c. kötet megjelenését a Magyar Tudományos Akadémia támogatta...” Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

Mit hoz a Szerbia Kulturális Fővárosa cím Nagybecskereknek?

Čačak és Užice után Nagybecskerek lett Szerbia harmadik kulturális fővárosa és egyben az első vajdasági város, amely elnyerte ezt az elismerést. Az erről szóló szerződés aláírása után a Bega-menti városban máris munkához láttak, hogy minden kész legyen a 2025. március 21-i megnyitóra. [...] Gazdagodik a város művelődési élete, a felújított kultúrértékek pedig a jövőben is ezt a célt szolgálják majd. Az elkövetkező szűk egy év alatt Nagybecskereken tucatnyi, zömében a kulturális életet szolgáló beruházást valósítanak majd meg...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Vajdasági Amatőr Színjátszók 28. találkozója: Temerin és Topolya vitte el a két fődíjat

Díjkiosztóval zárult a Vajdasági Amatőr Színjátszók 28. Találkozója Nagyikindán. A két fődíj idén Temerinbe és Topolyára került. A legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásért Pataki László-díjat érdemelt a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Trupp társulata, amely Egressy Zoltán Portugál című drámáját vitte színre. [...] A legjobb új formákat kereső produkció díjával, a Bambach Róbert-díjjal tüntették ki a Topolya Község Művelődési Háza keretében idén alakult Fosszilis Mosolycsalók társulatot, melynek tagjai Eugène Ionesco A kopasz énekesnő ellenszínművét állították színpadra. Az előadást Jankovics Andrea rendezte...” Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok a Beregvidéken

A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében, az Együtt folyóirat szerzőinek, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjainak közreműködésével április 16. és 19. között a XV. Együtt Író-tábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok programsorozat keretében ismét elindult az irodalmi karaván. A programsorozat április 16-án az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetben vette kezdetét. [...] Dupka György ismertette az Intermix Kiadó tevékenységének legutóbbi darabjait, többek között az Együtt folyóiratot. [...] A felolvasások harmadik szerdai helyszínén, a Beregszászi Központi Könyvtárban Csordás László irodalomtörténész és Lévai Aliz Mária költő is részt vett...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Tudományos szeminárium Váradi-Sternberg János professzor születésének 100. évfordulója alkalmából

A Hungarológiai Központban április 10-én rendezték meg A hungarisztika hagyományai és távlatai az ungvári egyetemen című tudományos szemináriumot a jeles hungarológus, az Ungvári Állami Egyetem professzora, Váradi-Sternberg János születésének 100. évfordulója alkalmából. A rendezvény fénypontja egy emléksarok felavatása volt, ahol a tudós családja által a Hungarológiai Központnak adományozott személyes tárgyakat és kéziratokat mutatják be. Zubánics László, az MTA külső köztestületének tagja rendezte be az emléksarkot a könyvtárszobában. A konferencián az előadások egy része Váradi-Sternberg János munkásságát vette célba, illetve azokat a történészeket, akik magyar témával foglalkoznak vagy foglalkoztak az Ungvári Nemzeti Egyetemen. Tartalmas előadást tartottak a Régészeti, Néprajzi és Kultúratudományi Tanszék adjunktusai...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Film készült a kárpátaljai magyarság megpróbáltatásairól

„30+5 – a megpróbáltatások kora” címmel készítették dokumentumfilmet az MTVA kárpátaljai tudósítói, valamint a TV21 Ungvár munkatársai a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség megalapításának harmincötödik évfordulója alkalmából. Az elmúlt öt évben annyi rossz dolog érte a kárpátaljai magyarságot, hogy ember maradjon a talpán aki ezt túl tudta volna élni – mondta a lap érdeklődésére K. Debreceni Mihály, a film rendezője, kárpátaljai magyar televíziós újságíró. A film a 2019 és 2024 közötti időszakot mutatja be, annak minden nehézségével és megpróbáltatásaival...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Kárpátaljai művészeti iskolák dolgozóinak konferenciája Beregszászban

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) április 13-án konferenciát szervezett a művészeti iskolák dolgozói számára a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A rendezvényen Kárpátalja 11 művészeti iskolájából 61 fő vett részt. A megjelenteket Kepics Andzselika, a KMPSZ művészeti szekciójának vezetője köszöntötte...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)